

La imposició de l'idioma

Cada vegada que les aspiracions nacionalistes catalanes són formulades en un sentit radical, surten de diversos camps objeccions hostils. N'hi ha que no comprenen que els catalans reivindicuin la sobirania de la llengua nativa a Catalunya i demanin per a ella els honors de l'oficialitat, mentre que gairebé tots els diaris barcelonins es publiquen en llengua castellana i els rètols de les tendes i dels comerços apareixen escrits en la mateixa llengua.

La contradicció entre aquests dos fets xoca a primera vista, però té la seva explicació. Es tracta, en veritat, d'una de les conseqüències ineludibles de la imposició de l'idioma escolar. La superficial castellanització lingüística de Catalunya es deu, en primer lloc, a l'acció de l'ensenyament.

La llengua escolar és en els nostres temps el més eficaç instrument per a la desnacionalització d'un poble. En temps passats, l'instrument més eficaç fou la colonització agrícola. Però modernament aquesta ha perdut la seva eficàcia desnacionalitzadora, mentre que l'ensenyament ha adquirit, en aquest i en altres terrenys, una importància primordial.

Els que llencen a la cara als catalans el contrast que formen la reivindicació dels drets de l'oficialitat de la nostra llengua i l'ús voluntari –aparentment voluntari– d'una llengua aliena només han de pensar en el que passaria a la mateixa Castella si un Estat dominador hi imposés l'ensenyament en un altre idioma. Al cap d'algunes generacions, es produirien nombrosos i accentuats fenòmens de bilingüisme. No els valdria als castellans ni l'argument dels seixanta o setanta milions d'ànimes que parlen castellà als dos móns.

Que ens deixin, als catalans, la llibertat d'organitzar la nostra ensenyança, i sobretot l'ensenyança primària, fent-ne base la llengua del país, i ja es veurà com dintre de molts pocs decennis s'acaba la paradoxa actual i triomfa amb tota la seva plenitud la sobirania de l'idioma propi. Per això hem dit algunes vegades que nosaltres cediríem un bon grapat de diputats a Corts, diputats provincials i consellers, a can vi que ens reservessin el dret de regir l'ensenyament a Catalunya.

Valer-se dels efectes naturals de la imposició de l'idioma com a argument contrari a l'ideal català és un sarcasme. Precisament aquests efectes de la imposició lingüística constitueixen un argument fortíssim, alhora argument de lògica i argument de dignitat, per reclamar un règim nou que retorni a la llengua catalana els drets i els honors que li han estat violentament arravatats al seu mateix terror.

Antoni Rovira i Virgili
«La Publicidad» (nit), 14-IV-1922